

3. COMUNITATS AUTÒNOMES

3.1. ACTIVITAT LEGISLATIVA

A cura de Joan Subirats i Belén Noguera

Llei 1/1998, de 20 d'abril, dels drets i l'atenció al menor, de la Comunitat d'Andalusia (BOJA núm. 53, de 12 de maig).

Amb la Llei 1/1998, de 20 d'abril, Andalusia se suma a les comunitats autònomes que regulen en una llei específica la protecció de menors; anteriorment ho han fet Catalunya, Aragó, Extremadura, la Comunitat Valenciana, Astúries, la Regió de Múrcia, les illes Balears, la Comunitat de Madrid, Canàries, Galícia i La Rioja. Recentment, s'han dictat també les lleis 3/1999, de 31 de març, del menor de Castella-la Manxa, i 7/1999, de 28 d'abril, de protecció de la infància i l'adolescència de la Comunitat de Cantàbria. Al marge d'aquesta regulació per llei, tant algunes d'aquestes comunitats com d'altres disposen de decrets que regulen aquesta matèria.

La Llei andalusa 1/1998 deroga el Decret 281/1988, de 13 de setembre, d'adopció i protecció de menors, que es va dictar per a l'aplicació en aquesta Comunitat Autònoma de la Llei 21/1987, d'11 de novembre, per la qual es modifiquen determinats articles del Codi civil (CC) i de la Llei d'enjudiciament civil (LEC) en matèria d'adopció. Aquest Decret només tenia cinc articles i es limitava a regular els aspectes competencials, procedimentals i organitzatius que calien per a la immediata aplicació a Andalusia de la Llei 21/1987. La Llei 1/1998

ha ampliat considerablement la regulació d'aquesta Comunitat Autònoma sobre protecció de menors.

Seguint l'esperit de les reformes introduïdes en la normativa estatal sobre menors i dels acords internacionals més recents, aquesta Llei considera el menor com a subjecte dels drets que corresponen a tota persona pel fet de ser-ho i com a subjecte dels drets derivats de l'especial protecció que se li deu per raó de la seva dependència d'altres.

Amb la finalitat última de procurar el desenvolupament integral dels menors, els poders públics han d'actuar en dues direccions diferents: d'una banda, establir les mesures que calguin perquè els particulars que hi estiguin obligats protegeixin i promoguin l'exercici efectiu dels drets dels menors; i, de l'altra, substituint les persones obligades quan no puguin o no siguin capaces de complir aquesta funció. L'objectiu final de la Llei és protegir els menors i aconseguir per a ells un nivell més alt de benestar a Andalusia.

La Llei regula la protecció de menors fonamentalment des de la perspectiva pública; pretén concretar i actualitzar l'exercici de les competències respecte de la protecció dels drets dels menors i els procediments que calen per a l'apli-

cació de les mesures adequades, respectant sempre la legislació de l'Estat. En el seu articulat conté força remissions al Codi civil, sobretot en matèria de desemparament, tutela, guarda, acolliment i adopció (art. 23.1, 24.2, 28.2, 29.1 i 30). Cal tenir en compte que la Comunitat Autònoma d'Andalusia no té competència en matèria civil. Amb tot, en alguns casos resulta difícil destriar els aspectes civils i administratius.

Partint de la competència exclusiva que assumeix aquesta Comunitat Autònoma en matèria de serveis socials i d'institucions públiques de protecció i tutela de menors (art. 13.22 i 23 de la Llei orgànica 6/1981, de 30 de desembre, per la qual s'aprova l'Estatut d'autonomia d'Andalusia), l'entitat pública a la qual s'encomana la protecció de menors és l'Administració de la Junta d'Andalusia.

La Llei s'estructura en quatre títols (64 articles), nou disposicions addicionals, una derogatòria i dues finals.

I. La promoció dels drets dels menors

El títol I s'ocupa, en general, dels drets dels menors, però, més que establir-ne una enumeració, ho fa sobretot des del punt de vista de la promoció que correspon fer-ne a les administracions públiques d'Andalusia i, per tant, dels deures que corresponen a aquestes administracions per garantir i protegir aquests drets sense fer discriminacions (art. 2).

L'objecte i l'àmbit d'aplicació de la llei es delimita en termes molt generals: establir el marc jurídic d'actuació en matèria de promoció i protecció dels drets dels menors i en relació amb l'execució de les mesures adoptades pels jutjats competents en la Comunitat Autò-

noma, sens perjudici del que estableixi la legislació estatal (art. 1).

Les actuacions públiques o privades en matèria de promoció i protecció dels drets dels menors s'han d'ajustar als principis rectorcs que enumera l'article tercer. Destaca, com a primer principi, el de primacia de l'interès superior del menor enfront de qualsevol altre, cosa que concorda amb el que disposen els art. 3.1, 9.3 i 21 de la Convenció dels drets de l'infant de 1989 —ratificada per Espanya l'any 1990— i l'art. 2.1 de la Llei orgànica 1/1996, de 15 de gener, de protecció jurídica del menor. L'art. 19 de la Llei andalusina 1/1998 insisteix en el caràcter prioritari de l'interès superior del menor, i en són manifestacions concretes: l'art. 10.3 final, en l'àmbit de la salut, els art. 31.a i 35.2, sobre la proposta d'adopció i la selecció dels acollidors i adoptants, i l'art. 45, en matèria d'execució de les mesures adoptades pels jutges de menors; també al·ludeix a l'interès del menor l'art. 11.5 en matèria d'educació. De la resta de principis que enumera l'art. 3, en destaca la contemplació del menor no només com a subjecte protegit, sinó també com a subjecte actiu, i la consideració de la família com a grup responsable i com a mitjà natural per al creixement adequat i el benestar dels menors que ha de ser protegit pels poders públics.

La Llei posa a disposició del menor diversos mitjans per a la defensa dels seus drets —ja sigui personalment o a través del seu representant legal— (art. 4): dirigir-se a les administracions públiques per demanar protecció; posar en coneixement del Ministeri Fiscal les situacions que atemptin contra els seus drets i la seva integritat; i presentar queixes al Defensor del Menor (figura que estableix la disposició addicional prime-

ra, com a «*Adjunto al Defensor del Pueblo Andaluz*»).

El segon capítol del títol I concreta quins són els deures que corresponen sobretot a les administracions públiques d'Andalusia —però també als mitjans de comunicació i als centres educatius i sanitaris— en matèria de protecció i promoció dels drets dels menors en àmbits molt diversos, com són: la identificació del menor (art. 5), la protecció del seu honor, intimitat i imatge (art. 6), la informació i la publicitat (art. 7), la prevenció dels maltractaments i de l'explotació (art. 8), la integració social i educativa (art. 9), la salut (art. 10), l'educació (art. 11), la cultura, el lleure, l'associacionisme i la participació social (art. 12), el medi ambient (art. 13), la divulgació dels drets dels menors (art. 15), i el seu dret a ser escoltats (art. 14) —dret que té manifestacions concretes en els art. 31.d, 36.5 i 52.2—; poques previsions es formulen simplement i directament com a drets del menor (art. 10.4, 10.8, 10.9 i 12.2).

Aquest capítol presta una atenció preferent a la protecció dels drets dels menors que es troben en circumstàncies especials o de risc (art. 9, 10.5 i 6, 11.5 i 6, i 12.1). Amb tot, en general, els mandats que aquest capítol dirigeix a les administracions —continguts en preceptes excessivament llargs i de redacció enfardegada— són en molts casos genèrics i programàtics, i estaran determinats per les disponibilitats pressupostàries, tal com es desprèn de la disposició addicional setena, que estableix una prioritat en aquesta matèria.

Aquesta Llei crea el *Consejo Andaluz de Asuntos de Menores* com a òrgan assessor de les administracions públiques andaluses en els temes relacionats amb menors (art. 16).

II. La protecció dels menors

El títol II està dedicat a la protecció dels menors i regula els criteris d'actuació i l'àmbit competencial de les entitats que hi intervenen i les actuacions que correspon fer a l'Administració en aquest àmbit. Aquest títol s'estructura en sis capítols.

En el capítol primer, de disposicions generals (art. 17 a 19), es distribueixen les competències en matèria de protecció de menors entre les corporacions locals i l'Administració de la Junta d'Andalusia, i es preveu que hi puguin col·laborar associacions o fundacions sense ànim de lucre. S'imposa el deure general de qualsevol persona o entitat de posar en coneixement de l'autoritat l'existència de situacions de risc o de desemparament (art. 18). Entre els criteris d'actuació pels quals s'han de regir les administracions públiques —que han de respectar en tot cas la primàcia de l'interès superior del menor— destaquen la necessitat d'establir mesures preventives (art. 18.1.a) i la preferència per fer romandre el menor en un entorn familiar —si és possible el seu— (art. 18.1.b, c, d i e), procurant no separar els germans (art. 18.2). Aquests criteris es concreten posteriorment en relació amb mesures concretes (art. 27, 31 i 37).

El capítol segon (art. 20 a 22), regula les mesures preventives de les situacions de risc (situacions que defineix l'art. 22) i distingeix les mesures de prevenció i suport a la família —que poden ser de caràcter tècnic o econòmic— (art. 20), i les mesures de prevenció enfront del que anomena «maltractament institucional» provinent d'institucions públiques o privades (art. 21).

El capítol següent (art. 23 a 25) està dedicat al desemparament, la tutela i la guarda. D'acord amb el que estableix

l'art. 172.1 CC i en la línia seguida en general per a les qüestions referents a la protecció de menors en les lleis de les altres comunitats autònomes que han regulat la matèria, es preveu que la Junta d'Andalusia assumeixi la tutela dels menors desemparats que resideixin o es trobin transitòriament en el territori de la Comunitat Autònoma; aquest és el criteri que segueix també la disposició addicional 8ª.2 respecte dels menors estrangers. Des del nostre punt de vista s'hauria pogut fer referència ja a aquesta localització territorial dels menors en l'art. 1 de la Llei, per delimitar el seu objecte i àmbit d'aplicació de manera general, tal com ho fan altres lleis autonòmiques.

Quant a quines situacions es consideren de desemparament, l'art. 23 de la Llei andalusa, com ho han fet també altres lleis autonòmiques, ho regula de manera més precisa que l'art. 172.1 CC —precepte del qual parteix i al qual remet—, ja que enumera un seguit de situacions factives de desprotecció material que en tot cas han de ser considerades de desemparament per l'autoritat administrativa. Destaca la previsió en el sentit que es promourà la possibilitat que sigui el mateix menor qui posi de manifest la seva situació —qüestió que connecta amb els mitjans que posa al seu abast l'art. 4.

La guarda administrativa pot ser sol·licitada pels qui «tenen potestat» (art. 24.1) sobre el menor (que, segons l'art. 24.2 i 3, són els que en tenen la pàtria potestat o la tutela) —els quals han de justificar no poder-lo atendre—, o bé acordada pel jutge. En cas de sol·licitud, destaca la informació completa que han de rebre els titulars de la pàtria potestat i els tutors (art. 24.3). Aquesta Llei preveu que es constitueixi un *Registro de Tutela y Guardas* d'Andalusia (art. 25).

El capítol quart (art. 26 a 39) està dedicat a l'acolliment familiar, l'adopció i l'acolliment residencial, i està dividit en quatre seccions. L'acolliment familiar (secció 1ª) s'ha d'establir i mantenir amb la convenient reserva sobre les dades dels acollidors (art. 26, que concorda amb els art. 173.5 CC i 1826.2 LEC). Els principis pels quals s'ha de regir l'Administració pública a l'hora d'aplicar aquesta mesura són concreció dels de l'art. 19 i estan presidits: per la seva prioritat enfront de l'allotjament en centres, l'evitació de separar els germans i la permanència del menor en el seu ambient i en la seva família extensa (art. 27). L'acolliment familiar pot ser formalitzat per l'Administració de la Junta d'Andalusia o declarat judicialment —*ex art. 173.3 CC* quan els pares o el tutor no ho consenteixin o s'hi oposin— (art. 28). La modalitat d'acolliment familiar (simple, permanent o preadoptiu —art. 29 de la Llei en relació amb l'art. 173 *bis* CC) pot ser modificada en benefici del menor. Tant l'acolliment familiar, com el residencial —del qual s'ocupa la secció 4ª del capítol quart d'aquest títol II— poden decretar-se respecte de menors estrangers (disposició addicional 8ª.4).

En matèria d'adopció, les seccions 2ª i 3ª del capítol quart del títol II (art. 30 a 35) i la disposició addicional 8ª.3 de la Llei andalusa no estableixen una regulació completa, sinó que es limiten a regular qüestions puntuals de caràcter administratiu o públic referents a la proposta prèvia (secció 2ª), a les sol·licituds, la informació, la idoneïtat i la selecció dels adoptants (secció 3ª, que regula aquestes qüestions conjuntament per als adoptants i als acollidors), i a l'adopció de menors a l'estranger per persones residents a Andalusia (disposició addicional 8ª.3). Es concreten els criteris que ha de

seguir l'Administració de la Junta d'Andalusia per fer la proposta prèvia —el primer dels quals és que l'adopció atengui l'interès preferent del menor— (art. 31); en aquests criteris es manifesta el caràcter preferent de la reintegració del menor en la seva família natural, i es tenen en compte l'acolliment familiar previ amb els adoptants, la conformitat del menor que tingui més de dotze anys, i la seva opinió si no hi arriba però té suficient judici, i la constància que els pares prestaran el seu assentiment a l'adopció.

La secció 3ª regula conjuntament les figures dels acollidors i dels adoptants (art. 32 a 35). Es reconeix als sol·licitants d'acolliment familiar o d'adopció el dret a ser informats sobre el procediment, les característiques dels menors i els criteris d'idoneïtat i selecció (art. 32), i s'estableix que la declaració d'idoneïtat no concedeix cap dret a acollir o adoptar, sinó únicament un «dret a integrar» el Registre administratiu de sol·licitants d'acolliment i adopció que s'ha de constituir (art. 33 i 34). Destaca el fet que l'Administració de la Junta d'Andalusia ha de seleccionar els acollidors i adoptants entre les persones que formin el Registre d'acollidors o d'adoptants (art. 35).

L'acolliment residencial en centres de protecció —al qual es dedica la secció 4ª del capítol quart del títol II (art. 36 a 39)— es pot establir per resolució de l'Administració de la Junta d'Andalusia o per decisió judicial, i es preveu com una mesura residual: per a aquells casos en els quals no sigui possible o aconsellable una altra mesura protectora i pel període més breu possible. La guarda és exercida pel director del centre sota la vigilància de l'Administració i del Ministeri Fiscal. Els canvis de centre de protecció (que han de reunir en tot cas les característiques que enumera l'art.

37.1) s'han d'acordar per resolució motivada i amb audiència prèvia del menor si té més de dotze anys (art. 36). Durant l'any següent a la sortida del centre, l'Administració de la Junta d'Andalusia (que pot demanar la col·laboració d'altres organismes i institucions públiques o privats) haurà de fer un seguiment del menor per tal de comprovar-ne la seva integració sociolaboral (art. 37.2 i 3). En el cas dels menors deficientes o discapacitats i dels toxicòmans, l'acolliment residencial s'ha de dur a terme en centres específics i adequats a la seva situació (art. 38 i 39).

El capítol cinquè, que consta d'un únic precepte (art. 40), està dedicat específicament als menors en conflicte social, respecte dels quals es preveu que l'actuació de l'Administració autonòmica ha de tendir al desenvolupament d'accions preventives i a la integració social; aquesta norma és molt similar a la continguda en l'art. 37 de la Llei gallega 3/1997, de 9 de juny, de protecció jurídica, econòmica i social de la família, la infància i l'adolescència.

El capítol següent s'ocupa en general del seguiment (art. 41), la modificació i el cessament de les mesures de protecció (art. 42). La responsabilitat del seguiment de les mesures adoptades per les administracions públiques d'Andalusia correspon a aquestes administracions, però, per fer-lo, l'Administració competent pot demanar la col·laboració d'altres administracions o d'organismes i institucions públiques o privats (art. 41). El seguiment pot posar en relleu la conveniència de modificar o deixar sense efecte les mesures protectores, cosa que haurà de fer l'Administració competent, si no és que es tracta d'una mesura judicial, cas en el qual haurà de presentar la proposta que escaigui davant l'òrgan judicial competent (art. 42).

III. L'execució de les mesures adoptades pels jutges de menors

El títol III de la Llei, que es divideix en quatre capítols, s'ocupa de l'execució de les mesures adoptades pels jutges de menors i precisa les actuacions i recursos concrets que l'Administració d'Andalusia ha de posar a la pràctica a aquests efectes.

Pel que fa a les disposicions generals (capítol primer), d'acord amb el que estableix la disposició addicional 3^a de la Llei orgànica 4/1992, de 5 de juny, reguladora de la competència i el procediment dels jutjats de menors, s'atribueix la competència per a l'execució d'aquestes mesures a l'Administració de la Junta d'Andalusia (art. 43), la qual pot establir mecanismes de col·laboració amb les corporacions locals i subscriure contractes o convenis amb entitats privades (art. 44). Entre els criteris que han de presidir l'actuació de les autoritats administratives en aquest àmbit, destaca l'atenció de l'interès del menor i el fet que tots els mitjans que utilitzin han de tendir a la finalitat de reeducació i integració familiar i social del menor (art. 45).

Quant a l'execució d'aquestes mesures es distingeix segons si es tracta de mesures alternatives a l'internament —llibertat vigilada (art. 46), acolliment per una altra persona o nucli familiar (art. 47, que remet erròniament a l'art. 33 en comptes de fer-ho a l'art. 35), prestació de serveis en benefici de la comunitat (art. 48), i tractament ambulatori o ingrés del menor en centres de caràcter terapèutic (art. 49)— (capítol segon del títol III), o de l'ingrés o internament en centres de menors (capítol tercer del títol III).

El capítol quart està dedicat al seguiment continuat que correspon fer a l'Administració de la Junta d'Andalusia

de les mesures acordades judicialment (art. 52), i a la modificació i cessament d'aquestes mesures (art. 53).

IV. Les infraccions i les sancions

El títol IV estableix el règim d'infraccions i sancions. El primer capítol delimita què entén per «infracció administrativa aquesta Llei» i qui són els subjectes responsables (art. 54), tipifica les infraccions classificant-les en lleus (art. 55), greus (art. 56) i molt greus (art. 57), i en regula el termini de prescripció (art. 58). El capítol segon determina les sancions. Les quantitats que percebi l'Administració en concepte de multes (art. 59) s'han de destinar al pressupost de despeses destinades a programes d'atenció al menor (disposició addicional 9^a). En el cas d'infraccions greus i molt greus es poden imposar sancions accessòries, que s'afegeixen a la de multa (art. 60) i, per raons d'exemplaritat, es pot ordenar la publicació de la sanció imposada al *Boletín Oficial de la Junta de Andalucía* (art. 62). Les sancions es graduen d'acord amb la gravetat i transcendència social de la infracció, l'existència d'intencionalitat, i segons si hi ha reincidència (art. 61). Quant al procediment sancionador, el capítol tercer d'aquest últim títol es limita a regular, d'una banda, la possibilitat que s'adoptin mesures cautelars per assegurar l'eficàcia de la resolució (art. 63) i, de l'altra, la relació d'aquest procediment sancionador amb la jurisdicció penal i civil (art. 64).

Pel que fa a les disposicions addicionals, derogatòria i finals, al marge d'aquelles a les quals ja hem fet referència (les addicionals 1^a, 7^a, 8^a i 9^a, i la derogatòria), es creen dos òrgans de participació i coordinació —el *Consejo Regional* i els *Consejos Provinciales de la In-*

fancia—, i un d'investigació —l'*Observatorio de la Infancia*— (disposició addicional 5ª i 6ª.1).

Destaca l'addicional 4ª, que es refereix al desenvolupament reglamentari de la Llei, per la qual es fixa el termini màxim d'un any comptat des de la seva entrada en vigor (el 13 de maig de 1998 —disposició final 2ª); cal tenir en compte que són molts els preceptes que requereixen expressament aquest desenvolupament (art. 6.1, 16.2, 18.2 i 4, 24.2, 25.3, 26.1, 32.2, 33.1, 34.3 i 35.2, i disposicions addicionals 5ª i 6ª.1). La disposició final 1ª autoritza el Consell de Govern per dictar les disposicions que calguin per al desenvolupa-

ment i l'execució de la Llei. Fins ara només s'han dictat, però, algunes ordres sobre qüestions puntuals.

La resta de disposicions addicionals es refereixen al deure de vetllar pel compliment de la Llei que s'imposa al Cos Nacional de Policia adscrit a aquesta Comunitat (disposició addicional 2ª), al Pla integral de la infància que el Consell de Govern de la Junta d'Andalusia ha d'aprovar en el termini d'un any (disposició addicional 3ª), i al deure de l'Administració de desenvolupar programes de formació sobre els drets i l'atenció dels menors (disposició addicional 6ª.2).

M. Esperança Ginebra

Llei 2/1998, de 6 d'abril, de fundacions canàries (BOC de 17 d'abril de 1998).

La Llei 2/1998 —dictada en exercici de la competència exclusiva que l'article 3.7 de l'Estatut d'autonomia de Canàries reconeix al legislador autonòmic amb relació a les fundacions «que desenvolupin essencialment les seves funcions a Canàries» es promulga amb la voluntat de superar la Llei 1/1990, de 29 de gener, la qual, tot i que «fa tot just cinc anys constituïa un valuosíssim instrument per al desenvolupament del sector [...] requereix avui una urgent revisió» (I § 3 preàmbul —prb.—). Mentrestant, s'havia aprovat la Llei estatal 30/1994, de 24 de novembre, de fundacions i d'incentius fiscals a la participació privada en activitats d'interès general (LFM), que establia (disposició final 1.ª) l'aplicació directa de diversos preceptes i la general d'altres, la qual cosa repercuteix en qualsevol normativa autonòmica posterior.

La Llei 2/1998 no es limita a adaptar uns determinats preceptes de la Llei

1/1990, íntegrament derogada (disposició derogatòria): pretén una norma nova que superi les restriccions, a partir «dels principis de llibertat i flexibilitat quant a la gestió» (I § 5 prb.), la qual cosa es constata especialment amb relació al protectorat. El legislador canari ha tingut present tant la LFM com altres normes, especialment la Llei de fundacions del País Basc —LFPB— (Llei 12/1994, de 17 de juny). Fins i tot així, la Llei 1/1990 és un referent constant (una anàlisi a Díaz Brito, *Normativa y competencias de Canarias sobre fundaciones privadas*, Barcelona, 1997).

La Llei 2/1998 té 40 articles ordenats en sis capítols (el primer es qualifica de preliminar i recull les disposicions generals, és a dir, el concepte de fundació i l'àmbit d'aplicació de la Llei), dues disposicions addicionals, dues de transitòries, una de derogatòria i dues de finals. Els capítols I, II, IV i V es divideixen en seccions i, curiosament, el legislador canari

ha atribuït epígrafs només a alguns capítols (preliminar i IV). Aquesta omisió no es correspon amb l'ordenació en seccions —amb els seus epígrafs respectius— perquè el capítol IV, amb tres seccions, compta amb encapçalament propi.

La Llei és aplicable (art. 2.1 LF i art. 20.7 EACan.) a les fundacions que desenvolupin «essencialment» les seves funcions a Canàries, terme sinònim al de *principalment* que adopten altres lleis de fundacions a partir dels seus estatuts (v. gr. art. 9.24 EAC). S'hi entenen subjectes, en tot cas, les domiciliades a l'arxipèlag —i el domicili se situa on hi ha l'òrgan de govern: art. 2.3—, per bé que, per a la consecució dels seus fins, mantinguin «relacions instrumentals del seu tràfic assistencial, cultural o docent» fora de l'esmentat territori.

La Llei 2/1998 se centra en les fundacions, que defineix com a «les persones jurídiques resultants d'afectar permanentment per voluntat dels seus fundadors un patrimoni a l'acompliment de fins d'interès general sense ànim de lucre» (art. 1.1), concepte que s'adequa a «l'assentat per la jurisprudència del Tribunal Constitucional» (II. 2 prb.) —presumiblement, la Sentència 49/1988, de 22 de març—. Amb aquesta acotació elimina les «Altres modalitats d'assignació patrimonial a un fi d'interès públic» que regulava la Llei 1/1990 (capítol III i disposició addicional 4.ª), mancades de personalitat jurídica pròpia. Aquesta omisió (voluntària: II. 2 prb.) és deguda, probablement, a les crítiques rebudes (vid. Díaz Brito, *op. cit.*, pàgines 143 i seg.) i al fet que Canàries no tingui competències en dret civil.

La fundació es vincula a la noció clàssica de patrimoni afectat —sense esmentar l'element organitzatiu—, que haurà de ser prou per complir la finalitat. Per això, «s'exigeix que la dotació

inicial sigui suficient per a l'acompliment dels fins fundacionals, amb la qual cosa es barra el pas a la creació de fundacions inviables econòmicament» (II. 3 prb.). Aquest principi es modula en assenyalar que la dotació inicial haurà de ser suficient «per al desenvolupament del primer programa d'actuació» (art. 11, deutor de l'art. 9.1 LFPB). No es prescriu un import mínim per tal, creiem, de flexibilitzar els requisits. El protectorat ha d'informar sobre l'adequació dotació/finalitat a fi que la fundació es pugui inscriure (art. 40.2).

El patrimoni s'afecta a finalitats d'interès general, que la Llei no enumera, però que (art. 10) «hauran de beneficiar col·lectivitats genèriques de persones», precisament el criteri que un sector doctrinal utilitza per definir l'interès general (i que ja trobem, per exemple, a l'art. 1, instrucció adjunta al Reial decret de 14 de març de 1899). La Llei 2/1998 obvia l'exigència d'un fi concret i determinat —i, en cas de ser uns quants, homogenis— que exigia la Llei 1/1990, i que havia estat criticada perquè no reflectia la configuració de les fundacions modernes. L'interès general és més ampli que no pas *l'interès canari* que aïlladament mencionava la disposició transitòria 1.ª de la Llei 1/1990 i omet la Llei 2/1998. La LFC estructura (cap. I) el procés constitutiu en tres fases: negoci fundacional, constitució i inscripció registral. Poden constituir fundacions les persones físiques i les jurídiques, tant públiques com privades (art. 3). Els requisits exigits als fundadors («capacitat general d'obrar i especial per disposar gratuïtament, *inter vivos o mortis causa*» per a les primeres; acord de l'assemblea per a les associacions, o de l'òrgan rector per a les persones juridicoprivades d'indole institucional») reproduïxen l'art. 6 LFM.

La fundació es pot constituir per acte *inter vivos o mortis causa* (art. 5.1), que s'ha de plasmar preceptivament en escriptura pública, ja que a partir del moment del seu atorgament d'acord amb la Llei, la fundació queda constituïda, per bé que mancada de personalitat jurídica i «el procés constitutiu és irrevocable» (art. 5.4, II. 3 prb.). D'aquí ve que si els fundadors romanen inactius, el protectorat faci subsidiàriament els tràmits de la inscripció. Per fer efectiu el procés s'imposa als notaris l'obligació de comunicar al protectorat l'atorgament de qualsevol escriptura constitutiva (art. 5.4 *in fine*), la qual cosa impedirà que hi hagi a la pràctica fundacions de fet indefinides (admissibles, per exemple, a la LFM o a l'art. 6.1 LFCat.). Per això sorprèn que en regular el règim dels actes que l'òrgan de govern realitza en el període previ a la inscripció (en concret, els indispensables per conservar el patrimoni, o bé que no admetin demora sense perjudici per a la fundació), es condicioni la seva eficàcia no solament a la inscripció, sinó «si s'escau», a la seva assumpció posterior per part de la fundació. Podrien, per tant, no ser confirmats, enfront de l'assumpció automàtica que adoptava l'art. 16.2 de la Llei 1/1990 i que és el criteri habitual (art. 11 LFM, 8 LFPB, 7.2 LFCat o 9 LF int. gall.), atenint-se a la utilitat objectiva que procuren.

La personalitat s'obté «des del moment de la inscripció en el Registre de Fundacions» (art. 9.1). La redacció aclareix l'art. 4.1 de la Llei 1/1990 i no fa sinó recollir l'art. 3 LFM. En cas de denegar-se, respon el patrimoni fundacional de les obligacions concretes prèviament i, si no n'hi ha prou, els patrons solidàriament (art. 8 —com l'art. 11 LFM, d'aplicació general *ex* disposició addicional 1.ª, 2.b).

El capítol II regula el fi fundacional, la dotació, el patrimoni i l'òrgan de govern.

Hem vist els dos primers en presentar el concepte de fundació. Ara ens hem de centrar en els dos darrers. La Llei 2/1998 suavitza notablement el règim d'intervenció del protectorat en els negocis sobre els béns que integren el patrimoni. Se substitueix l'exigència d'autorització prèvia per a qualsevol alienació per *comunicacions* al protectorat que es facin *a posteriori*, si bé el control es projecta sobre més béns que no pas a la LFM (art. 19), d'interpretar literalment que hauran de comunicar-se «quan afectin el patrimoni» (art. 13.b). En canvi, es manté el règim *d'autoritzacions* per acceptar llegats o donacions amb càrregues que puguin desnaturalitzar el fi fundacional, o per repudiar herències o llegats, o no acceptar donacions (art. 14.2 i 3).

El patronat és l'òrgan *de govern* de la fundació (art. 15.1). Li correspon la presentació de la fundació i totes les facultats necessàries per a la realització dels fins fundacionals. El formen preceptivament un mínim de tres persones (art. 17.1, enfront de la discrecionalitat anterior del fundador), que poden ser físiques o jurídiques (art. 18). Els patrons han d'exercir el seu càrrec amb la diligència d'un «representant lleial» (cànon de conducta ja exigint a l'art. 11.c de la Llei 1/1990 i que procedeix del dret mercantil: art. 127 LSA i 61.1 LSRL, per bé que l'han adoptat persones jurídiques sense ànim de lucre, v. gr. art. 15 LFM o art. 12.c LFCat.). Igualment, l'art. 16 afegeix l'exigència de «mantenir plenament la productivitat de béns i de drets segons els criteris economicofinancers d'un bon gestor». El precepte es correspon amb l'article 12.2 LFM, però incorpora el paràmetre de conducta del bon gestor (també a l'art. 13.b LFPB), que sembla introduir un plus de professionalitat en la qualitat del patró, la qual cosa agreujaria la seva responsabilitat en

cas de negligència. No creiem que fos aquesta la intenció del legislador, i més si es té present la gratuïtat inherent a l'exercici del càrrec (art. 19.2). El *bon gestor* es correspondria amb el model de conducta del bon pare de família —no professional— en l'activitat de gestió. A més, la Llei només preveu la falta de diligència —apreciada judicialment— per determinar el cessament dels patrons: art. 21.2.d.

La gratuïtat en l'exercici no impedeix el reembossament de les despeses que ocasioni, tret de si el fundador disposa el contrari (art. 19.2 *in fine*). Igualment, la Llei preveu la possibilitat que els patrons deleguin les seves facultats (art. 20), la seva substitució, cessament i suspensió (art. 21) i el seu règim de responsabilitat (art. 23), qualificat de «rigorós, en correlació amb la major llibertat que s'atorga als patrons per a la gestió patrimonial» (II. 4 prb.), precisió referida probablement a la menor intervenció del protectorat, tot i que la redacció de l'art. 23 quasi no difereix del seu concordant art. 12 de la Llei 1/1990. Per últim, la Llei no regula l'autocontractació.

L'art. 22 (inspirat en l'art. 19.1 LFPB) introdueix la «novedat destacada» (II, 4 prb.) que les fundacions encomanen la seva gestió, en nom seu i remuneradament, a «persones físiques o jurídiques amb acreditada solvència tècnica», negoci que s'ha de notificar al protectorat. Aquest precepte no serveix per identificar el *bon gestor* de l'art. 16 perquè es parteix de la professionalitat.

La fundació (cap. III) pot fer activitats empresarials «només quan aquestes estiguin relacionades directament amb el fi empresarial o siguin estrictament necessàries per al sosteniment de l'activitat fundacional» (art. 27.1). Com se sap, en destinar-se els beneficis al fi fundacional s'entén que no atempten con-

tra la tipificadora falta d'ànim de lucre (art. 1.1). La Llei 2/1998 manté el criteri de la Llei 1/1990, més restrictiu que la LFM (fins i tot així, ara, per a la seva realització, n'hi haurà prou amb comunicar-les al protectorat). Almenys un 70 % dels ingressos nets obtinguts s'han de destinar al fi fundacional (art. 28). El capítol recull obligacions comptables, de publicitat, etc., per unificar criteris amb la LFM i «evitar distorsions a l'hora d'aplicar la normativa estatal sobre incentius fiscals» (II, 5 prb.).

La regulació de la fusió, modificació o extinció de les fundacions (cap. IV) no ofereix peculiaritats destacables, més enllà de la voluntat de reactivar, mitjançant la modificació estatutària, aquelles fundacions que han vist disminuïdes per qualsevol raó les seves activitats. En canvi, la normativa del protectorat (cap. V) experimenta canvis significatius. Si l'article 23 de la Llei 1/1990 el presentava com la institució que exercia «l'alta inspecció i tutela de l'Administració», ara es defineix (art. 34) com «l'òrgan d'assessorament, de suport tècnic i de control de les fundacions» que controla la legalitat (li correspon facilitar i promoure el recte exercici del dret fundacional i assegurar la legalitat de la seva constitució i funcionament —art. 34 *in fine*). Ex II, 6 prb., s'equilibren les seves facetes d'òrgan de suport i assessorament i d'òrgan de control. Entre les seves funcions destaquen (art. 35, molt similar a l'art. 32 LFM): assessorar i informar les fundacions, vetllar per l'acompliment dels seus fins, exercir l'acció de responsabilitat dels patrons quan sigui procedent, atorgar les autoritzacions previstes i quedar assabentat de les comunicacions preceptives. Es fixa un termini de tres mesos per resoldre les autoritzacions (art. 37), transcorregut el qual s'entendran estimades (s'adopta la solució de l'art. 33 LFM).

Igualment, el protectorat assumeix provisionalment la gestió de la fundació quan aquesta es quedi sense patrons o quan detecti una greu irregularitat i el patronat no atengui els seus requeriments. En tots dos casos, la mesura no ha de ser superior als dos anys (art. 36).

L'art. 39 regula el Consell Assessor del Protectorat de Fundacions Canàries, òrgan de caràcter consultiu, la funció principal del qual és assessorar el protectorat. Es tracta d'un ens diferent del Consell Superior de Fundacions (art. 38-39 LFM), perquè no col·labora amb les fundacions, sinó que ho fa amb l'Administració (d'una manera anàloga, l'organisme de l'art. 9, Decret 404/1994, de 18 d'octubre, PB), per bé que entre

les seves funcions inclou la d'assessorar sobre qualsevol disposició que afecti les fundacions (com ara el Consell Superior: art. 39.a LFM).

Una postil·la: la Llei 1/1990 va ser desenvolupada pel Decret 188/1990, de 19 de setembre, pel qual es va aprovar el Reglament d'organització i funcionament del protectorat de les fundacions canàries. La Llei 2/1998 preveu un desenvolupament reglamentari ulterior (II, 6 prb.; art. 9.2; 35; 40.4), però mentrestant continua vigent el Reglament de 1990 «en tot allò que no s'oposi al previst a la present Llei» (disposició derogatòria).

M. Elena Lauroba

Llei 10/1998, de 2 de juliol, d'ordenació del territori i urbanisme de La Rioja (BOE núm. 163, de 9 de juliol).

La present Llei d'ordenació del territori i urbanisme de La Rioja té el seu origen en la Sentència del Tribunal Constitucional 61/1997, de 20 de març, que va deixar assentats l'abast i els límits de la competència sobre «l'urbanisme», atribuïda per l'article 148.1.3 de la Constitució a totes les comunitats autònomes. Com a conseqüència de la doctrina constitucional sobre la supletorietat del dret estatal i dels escassos títols competencials que permeten al legislador estatal incidir en aquesta matèria, l'esmentada sentència ha declarat, com és sabut inconstitucionals una bona part dels preceptes del text refós de la Llei sobre el règim del sòl i ordenació urbana, aprovat pel Reial decret legislatiu 1/1992, de 26 de juny, pel qual es regia l'urbanisme d'aquesta Comunitat Autònoma. El buit normatiu que s'havia de produir en no disposar, al moment de

dictar-se la Sentència, de legislació urbanística pròpia, ha estat evitat pel Tribunal Constitucional en ordenar la inconstitucionalitat i la subsegüent nul·litat de la disposició derogatòria única del text refós de 1992, i consegüentment la vigència renascuda del text refós de 1976, aprovat pel Reial decret 1346/1976, de 9 d'abril, com també dels reials decrets lleis 3/1980, de 14 de març, sobre promoció del sòl i agilitació de la gestió urbanística, i el Reial decret llei 16/1981, de 16 d'octubre, d'adaptació de plans generals d'ordenació urbana. Aquestes són, doncs, les normes vigents actualment a la Comunitat Autònoma, a les quals s'han d'afegir alguns preceptes de la Llei 7/1997, de 14 d'abril, de mesures liberalitzadores en matèria de sòl i de col·legis professionals, i els no declarats inconstitucionals del text refós de 1992.

Dins de les coordenades que defineixen la situació de què dimana aquesta Llei cal tenir present igualment la publicació recent al BOE de la Llei estatal 6/1998, de 13 d'abril, sobre règim del sòl i valoracions. Aquesta Llei regula, entre altres coses, la classificació i el règim del sòl, els trets bàsics dels quals ha de definir l'Estat per garantir la igualtat dels espanyols en l'exercici de les facultats relatives al dret de propietat, com també els deures que els són inherents, en els termes definits pel Tribunal Constitucional a la Sentència 61/1997 i d'acord amb l'article 149.1.1 de la CE. L'esmentada Llei regula igualment d'altres matèries, com ara les valoracions del sòl, les expropiacions i els supòsits indemnitzatoris, i dóna compliment, en definitiva, a la partió competencial entre l'Estat i les comunitats autònomes.

En matèria d'urbanisme, la Sentència 61/1997 desencadena, per tant, un procés d'intens protagonisme legislatiu de les comunitats autònomes. No —és clar— perquè se'ls atorguin més competències de les que tenen atribuïdes en els seus estatuts, sinó pel fet que aquestes competències legislatives han de ser assumides efectivament per les comunitats sense que es puguin refugiar en el recurs a la legislació estatal amb caràcter supletori.

La Llei pretén resoldre la situació de complexitat normativa codificant i harmonitzant, dins de l'aclarit marc competencial, el conjunt de preceptes reguladors de l'urbanisme. Per a això es desenvolupa la legislació bàsica estatal; tanmateix, queden fora d'aquesta Llei les matèries de competència exclusiva de l'Estat (valoracions, règim jurídic, Registre de la Propietat, etc.), sens perjudici que s'hi faci una referència puntual, per raó de la notable relació que hi ha entre les disciplines urbanístiques.

La Llei no pretén crear, *ex novo*, conceptes, tècniques o instruments urbanístics, sinó que, molt al contrari, s'atén als principis i instruments conceptuals que dimanen de la Llei del sòl de 1956 i es plasmen successivament en els textos refosos de 1976 i 1992. Qualsevol altra orientació aniria en detriment de la seguretat jurídica, que és un objectiu primordial de la Llei. Per això mateix hi llueix un afany de dosificació i de síntesi del dret urbanístic. Cal tenir en compte, a aquest respecte, que la complexitat de la partió competencial entre l'Estat i les comunitats autònomes aboca a una dispersió normativa que dificulta l'aplicació d'aquesta, ja per ella mateixa, complexa legislació. Obeeix a aquesta raó, per exemple, la cita o remissió a preceptes de la normativa estatal.

La Llei es compon de diferents títols referits als aspectes clàssics de la matèria urbanística. Així, l'ordenació dels municipis a través del planejament urbanístic; la delimitació del contingut del dret de propietat del sòl per raó de la funció social d'aquest en l'àmbit competencial; l'execució i gestió del planejament; la intervenció en el mercat del sòl; la intervenció en l'edificació i ús del sòl; la protecció de la legalitat urbanística, i, per últim, el règim d'infraccions i sancions.

En general podem afirmar que és una llei que utilitza els instruments de planejament que ens són familiars, per tal com incorpora les tècniques ja recollides en el text refós de 1976 (així, dissenya els plans generals, parcials, especials i estudis de detall). Únicament destaquen, per la seva singularitat, els anomenats plans especials de regularització urbanística que tenen per objecte establir les condicions per legalitzar, per part de l'Administració, les ocupacions del sòl desenvolupades al marge de la legalitat

urbanística que siguin susceptibles d'ajustar-s'hi, amb la col·laboració dels particulars afectats. Tanmateix, hi ha certs terrenys en què, en cap cas, no es podrà procedir a l'esmentada regularització (actuacions desenvolupades en domini públic, actuacions desenvolupades en terrenys considerats inadequats en l'estratègia regional adoptada, o que, per raó del perill per a les persones que pugui derivar-se de la regularització, de la desproporció dels costos d'execució de la urbanització, o de qualsevol altra causa justificada, impedeixin la legalització).

Pel que fa a l'aprovació definitiva dels plans generals, la Llei aposta perquè la Comunitat Autònoma exerceixi sobre els municipis un control de pura legalitat en assenyalar, en el seu article 90.2:

«Només es podrà denegar l'aprovació definitiva, motivadament per incompliment de la legislació urbanística, de les seves exigències documentals i formals, com també per la seva inadequació als instruments d'ordenació territorial, o bé per contradir la legislació sectorial».

Per últim, cal assenyalar que la Llei ordena al Govern de La Rioja que dicti les disposicions reglamentàries necessàries per a l'execució de la present Llei, i mentrestant són d'aplicació els reglaments de planejament urbanístic, gestió urbanística, disciplina urbanística i edificació forçosa i registre municipal de solars, vigents des de fa un temps en l'ordenament estatal.

Joan M. Trayter

Llei foral 10/1998, de 16 de juny de 1998, de contractació administrativa (BOE núm. 73, de 19 de juny).

A Navarra, la legislació sobre contractes data del 1986, i concretament era la Llei foral 13/1986, de 14 de novembre, de contractes d'administració de la Comunitat Foral, la que va constituir un marc idoni per a la contractació de l'Administració de la Comunitat Foral esmentada, tractant d'adequar la seva legislació a la normativa estatal sobre la matèria, és a dir, la Llei de contractes de l'Estat de 1965 modificada pel Reial decret legislatiu 931/1986, de 2 de maig, per adaptar-se a les directives de la Comunitat Econòmica Europea, i el Reglament general de contractació de l'Estat aprovat pel Decret 3410/1975, de 25 de novembre, també modificat, al seu torn, pel Reial decret 2528/1986, de 28 de novembre.

La necessitat d'adequar la nostra legislació interna a l'ordenament jurídic

comunitari aprovat després del 1986 (directives 93/86, 93/37 i 92/50 sobre contractes de subministraments, obres i serveis, respectivament) ha estat un dels factors determinants, si no el principal, del naixement de la Llei 13/1995, de 18 de maig, de contractes de les administracions públiques.

Aquesta norma, dictada a l'empara de l'art. 149.1.18 CE, constitueix el nucli de la legislació bàsica sobre contractació administrativa. Però, atès que la competència reservada a l'Estat no esgota tota la normació de l'activitat contractual de les administracions públiques, alguns estatuts d'autonomia han atribuït competències en aquesta matèria a les seves comunitats autònomes corresponents.

Així, destaca la singularitat de la Comunitat Foral de Navarra, en la mesura

en què l'art. 49.1.d de la Llei orgànica 13/1982, de 10 d'agost, de reintegració i millora del règim foral de Navarra, estableix que la Comunitat Foral esmentada té la competència exclusiva sobre contractes i concessions administratives, «respectant els principis essencials de la legislació bàsica de l'Estat en la matèria», la identificació genèrica de la qual ha estat delimitada reiteradament per la jurisprudència pel que fa a publicitat, concurrència, objectivitat, igualtat, facultats administratives de direcció, inspecció, interpretació, modificació i control.

Així doncs, l'actual Llei foral 10/1998, de 16 de juny, de contractació administrativa, és fruit d'aquesta posició específica de Navarra, cosa que implica un exercici de les competències forals per tal com es reforcen les garanties de les quals es revesteixen aquests principis a la legislació bàsica.

Els objectius primordials de la legislació inclosa en la Llei 10/9898 són els següents: a) adaptar els procediments de contractació a les peculiaritats dels contractes administratius a la Comunitat Foral, caracteritzats per una dimensió quantitativa mitjana menor respecte als de l'Administració estatal; b) potenciar més el control de fons de la contractació que el formal; c) afavorir l'eficàcia agilitant la tramitació burocràtica dels expedients de contractació sens perjudici de la salvaguarda de la publicitat, la transparència, la igualtat i l'objectivitat en la contractació.

Atesa l'extensió de la Llei (163 articles, 14 disposicions addicionals, 3 disposicions transitòries, 1 disposició derogatòria i 1 disposició final), aquí només n'indicarem breument alguns dels aspectes més nous:

A. Així, en relació amb l'àmbit subjectiu d'aplicació de la Llei 10/1998,

aquesta és aplicable en la seva totalitat a l'Administració de la Comunitat Foral i els seus organismes autònoms, a les entitats locals de Navarra i els seus organismes autònoms, a la universitat pública amb personalitat jurídica pròpia i a les entitats de dret públic restants vinculades o dependents de qualsevol de les administracions esmentades més amunt, sempre que hi concorrin acumulativament els requisits que recullen les directives de contractació per definir el concepte d'«organisme de dret públic», el qual es refereix als fets següents:

— Que es tracti d'entitats creades per satisfer específicament necessitats d'interès general que no tinguin caràcter industrial o mercantil.

— Que les administracions públiques assenyalades o altres entitats de dret públic en finançin majoritàriament l'activitat, o bé que en controlin la gestió o que nomenin més de la meitat dels membres dels seus òrgans d'administració, de direcció o de vigilància.

Així mateix, com en el cas de la Llei 13/1995, de contractes de les administracions públiques, aquesta Llei foral també preveu una aplicació parcial a aquelles entitats de dret públic que tinguin un caràcter exclusivament industrial o mercantil, les quals se sotmetran en alguns aspectes i respecte a determinats contractes.

Pel que fa a les societats mercantils en el capital de les quals sigui majoritària la participació directa o indirecta d'una administració, cal assenyalar que la seva activitat contractual s'ajustarà als principis de publicitat, concurrència, transparència i objectivitat, llevat que la naturalesa de l'operació que s'hagi de realitzar sigui incompatible amb aquests principis. Aquesta formulació no resol la situació creada pel creixement i el ma-

neig tàctic de les societats mercantils per reconvertir l'organització administrativa i reproduïx la disposició addicional sisena de la Llei estatal 13/1995. Finalment, en relació amb l'àmbit subjectiu, cal destacar com es recull una previsió expressa de l'aplicació d'aquesta Llei de contractes als concessionaris privats d'obra pública, cosa que no fa la Llei estatal de contractes. Això constata, per tant, una ampliació de l'àmbit subjectiu, atès que s'estén a subjectes privats per influència del dret comunitari a causa del fet que, en aquest, l'element determinant és l'origen públic dels fons.

B. Les normes generals de tramitació administrativa dels expedients es basen en eixos nítids:

a) Agilitació de tràmits que no influeixen en controls reals de fons. Per exemple, es preveu la possibilitat de crear comissions de contractació. En la contractació negociada, els serveis administratius poden assumir funcions fins ara assumides per les meses de contractació.

b) Facilitats per licitar i presentar ofertes. El text legal permet eximir el licitador de l'obligació de presentar la documentació sobre els aspectes que l'Administració comprovi d'ofici, com també efectuar propostes d'adjudicació i fins i tot adjudicacions, condicionades a la presentació de determinats documents abans de la formalització.

C. Els sistemes d'adjudicació que inclou aquesta Llei foral es basen, d'una banda, en la distinció entre procediments oberts i restringits i, de l'altra, en un esglaonament successiu de requisits procedimentals.

En el primer esglaó, els requisits procedimentals estan reduïts al mínim. Aquest esglaó s'equipara amb la contractació menor de la legislació bàsica,

malgrat que en imports molt inferiors als llindars d'aquesta darrera: 500.000 pessetes.

En el segon esglaó, es pot optar entre el procediment negociat sense publicitat i un procediment negociat sense publicitat de tramitació abreujada. En aquest darrer cas, i sens perjudici que la regulació foral persegueixi la consecució de l'objectiu final de la simplificació procedimental, s'exigeixen requisits formals més rigorosos que els de la contractació menor estatal, amb la finalitat d'assolir un control de la transparència, la igualtat i l'objectivitat dels contractes superior al de la normativa bàsica. Bàsicament, es preveuen tres garanties principals:

— S'han de consultar almenys tres empreses, o justificar aquest fet degudament quan això no sigui possible.

— El procés de negociació inclou, com a mínim, una fase final de consultes en la qual totes les empreses consultades tenen l'oportunitat de ser escoltades i de formular oferiments sobre la base de les mateixes condicions administratives i tècniques. De tot això, n'ha de quedar constància documental a l'expedient.

— Per poder resultar adjudicatària, l'empresa seleccionada d'acord amb aquestes consultes ha d'eleva el seu oferiment previ al rang d'oferta en els termes de les condicions administratives i tècniques, en honor a la seguretat jurídica.

Es configura un nou procediment negociat amb publicitat a la premsa, que ocupa el marge quantitatiu entre el límit superior de la contractació menor de la legislació bàsica i 20.000.000 de pessetes en el contracte d'obres i 5.000.000 de pessetes en els contractes típics restants. Aquest procediment, respectant els principis de concurrència i transparència, permet una tramitació contractual àgil i flexible, defini-

da per les característiques principals següents:

1. Procediment obert a la participació de qualsevol persona interessada.
2. Vies de publicitat de la licitació a través de mitjans de premsa de gran difusió efectiva, amb el suport de la Junta de Contractació Administrativa segons els mitjans de què disposi per informar les persones interessades.
3. Terminis mínims de licitació més adaptats a les necessitats reals d'aquests contractes de quantia reduïda o mitjana, però ampliables quan el caràcter del contracte ho requereixi.
4. Possibilitat de modificar les condicions administratives inicials d'acord amb les millores formulades pels licitadors en les seves proposicions tècniques. Aquesta facultat es revesteix de les garanties formals necessàries per impedir de fer-ne un ús fraudulent.
5. Possibilitat de formalitzar l'expedient administratiu mitjançant una resolució única, com en el procediment negociat sense publicitat.

6. Requisits de tramitació interna menors (la constitució de la mesa és potestativa).

D. Pel que fa a l'execució, la suspensió i la resolució del contracte, cal remarcar la possibilitat d'efectuar modificacions contractuals sense necessitat de tramitar-les formalment, sempre que tinguin com a objectiu unitats previstes al contracte i no s'ultrapassi el 10 per cent del preu d'adjudicació.

En suma, ens trobem davant una Llei molt densa que regula un dels principals carrils pels quals discorre l'actuació de les administracions públiques: la contractació. Aquesta qüestió té una importància notable i entronca amb una temàtica d'arrels antigues que Fleiner va qualificar com una «fugida del dret administratiu» i que a la Llei 10/1998 ha estat recollida donant solucions que signifiquen un pas important, però que potser són insuficients.

B. N.

Lleis promulgades per les comunitats autònomes entre abril i desembre de 1998.

Andalusia

Llei 1/1998, de 20 d'abril, dels drets i l'atenció al menor (BOJA núm. 53, 12-5-98).

Llei 2/1998, de 15 de juny, de salut d'Andalusia (BOJA núm. 74, 4-7-98).

Llei 3/1998, de 3 de juliol, de concessió d'un crèdit extraordinari per finançar les actuacions derivades del trencament de la bassa de decantació de residus ubicada al terme municipal d'Aznalcóllar (Sevilla) (BOJA núm. 76, 9-7-98).

Llei 4/1998, d'1 d'octubre, del Pla estadístic d'Andalusia 1998-2001 (BOJA núm. 117, 15-10-98).

Llei 5/1998, de 23 de novembre, relativa a l'ús a Andalusia de gossos guia per persones amb disfuncions visuals (BOJA núm. 141, 12-12-98).

Llei 6/1998, de 14 de desembre, de l'esport (BOJA núm. 148, 29-12-98).

Llei 7/1998, de 14 de desembre, de creació del Col·legi Professional de Protèsics Dentals d'Andalusia (BOJA núm. 148, 29-12-98).

Llei 8/1998, de 14 de desembre, de creació del Col·legi Professional de Fisioterapeutes d'Andalusia (BOJA núm. 148, 29-12-98).

Llei 9/1998, de 14 de desembre, de creació del Col·legi Professional de Podòlegs d'Andalusia (BOJA núm. 148, 29-12-98).

Llei 10/1998, de 28 de desembre, del pressupost de la Comunitat Autònoma d'Andalusia per al 1999 (BOJA núm. 149, 31-12-98).

Llei 11/1998, de 28 de desembre, per la qual s'aproven mesures en matèria d'Hisenda pública, d'introducció a l'euro, d'expropiació forçosa, de contractació, de funció pública, de taxes i preus públics d'universitats, jocs i apostes i l'Empresa Pública per al Desenvolupament Agrari i Pesquer d'Andalusia, Societat Anònima (BOJA núm. 149, 31-12-98).

Aragó

Llei 3/1998, de 8 d'abril, de pressupostos de la Comunitat Autònoma d'Aragó per al 1998 (BOA núm. 43, 13-4-98; BOA núm. 53, 8-5-98).

Llei 4/1998, de 8 d'abril, de mesures fiscals, financeres, de patrimoni i administratives (BOA núm. 43, 13-4-98; BOA núm. 53, 8-5-98).

Llei 5/1998, de 14 de maig, dels consells escolars d'Aragó (BOA núm. 59, 22-5-98).

Llei 6/1998, de 19 de maig, d'espais naturals protegits d'Aragó (BOA núm. 64, 3-6-98).

Llei 7/1998, de 16 de juliol, per la qual s'aproven les directrius generals d'ordenació territorial per a Aragó (BOA núm. 89, 29-7-98).

Llei 8/1998, de 17 de desembre, de carreters d'Aragó (BOA núm. 150, 30-12-98).

Llei 9/1998, de 22 de desembre, de cooperatives d'Aragó (BOA núm. 151, 31-12-98).

Llei 10/1998, de 22 de desembre, de taxes i preus públics de la Comunitat Autònoma d'Aragó (BOA núm. 151, 31-12-98).

Llei 11/1998, de 22 de desembre, de pressupostos de la Comunitat Autònoma d'Aragó per al 1999 (BOA núm. 151, 31-12-98).

Llei 12/1998, de 22 de desembre, de mesures tributàries, financeres i administratives (BOA núm. 151, 31-12-98).

Llei 13/1998, de 22 de desembre, sobre la concessió de crèdits extraordinaris i suplementos de crèdit per import de 1.217.714.053 pessetes per afrontar despeses extraordinàries inajornables en matèria d'ajuts d'emergència de caràcter humanitari, execució de sentències, sanitat animal i menors (BOA núm. 149, 28-12-98).

Llei 14/1998, de 30 de desembre, dels transports urbans de la Comunitat Autònoma d'Aragó (BOA núm. 2, 8-1-99).

Astúries

Llei 2/1998, de 26 de novembre, primera modificació de la Llei 7/1991, de 5 d'abril, d'assistència i protecció a les persones grans (BOPA núm. 279, 2-12-98).

Llei 3/1998, d'11 de desembre, de la pesca fluvial (BOPA núm. 291, 18-12-98).

Llei 4/1998, de 28 de desembre, per la qual es modifica l'article 36 del text refós del règim econòmic i pressupostari, aprovat pel Decret legislatiu 2/1998, de 25 de juny (BOPA núm. 6, 9-1-99).

Canàries

Llei 2/1998, de 6 d'abril, de fundacions canàries (BOCA núm. 47, 17-4-98).

Llei 3/1998, de 6 d'abril, d'ampliació del parc rural del Nublo i de fixació de criteris d'utilització de la seva zona perifèrica prop del barranc de Veneguera (BOCA núm. 48, 20-4-98).

Llei 4/1998, de 15 de maig, del voluntariat de Canàries (BOCA núm. 63, 25-5-98).

Llei 5/1998, de 6 de juliol, d'alienació gratuïta dels immobles situats al carrer de San Vicente Ferrer, núm. 20 i 22, de Santa Cruz de Tenerife, a favor de l'Ajuntament d'aquesta ciutat (BOCA núm. 86, 15-7-98).

Llei 6/1998, de 6 de juliol, d'alienació gratuïta de l'immoble anomenat «Viera y Clavijo», de Las Palmas de Gran Canària, a favor del Museu Canari (BOCA núm. 86, 15-7-98).

Llei 7/1998, de 6 de juliol, de caça de Canàries (BOCA núm. 86, 15-7-98; BOE núm. 182, 31-7-1998).

Llei 8/1998, de 20 de juliol, per la qual es deroga la disposició addicional vint-i-cinquena de la Llei 5/1996, de 27 de desembre, de pressupostos generals de la Comunitat Autònoma de Canàries per al 1997, i s'autoritza el Govern de Canàries per a l'adopció de mesures conjunturals específiques per a la racionalització i l'optimització dels recursos humans

de l'Administració pública de la Comunitat Autònoma de Canàries (BOCA núm. 91, 23-7-98).

Llei 9/1998, de 22 de juliol, sobre prevenció, assistència i inserció social en matèria de drogodependències (BOCA núm. 94, 28-7-98).

Llei 10/1998, de 22 de juliol, de crèdit extraordinari per import de 340.000.000 de pessetes i de suplement de crèdit per import de 2.310.000.000 de pessetes a la secció 13, «Agricultura, Pesca i Alimentació», dels pressupostos generals de la Comunitat Autònoma de Canàries per al 1998 (BOCA núm. 94, 28-7-98).

Llei 11/1998, de 23 de desembre, de pressupostos generals de la Comunitat Autònoma de Canàries per al 1999 (BOCA núm. 163, 30-12-98).

Cantàbria

Llei 6/1998, de 15 de maig, de l'Estatut del consumidor i l'usuari a Cantàbria (BOC núm. 115, 10-6-98).

Llei 7/1998, de 5 de juny, d'artesanía de Cantàbria (BOC núm. 125, 24-6-98).

Llei 8/1998, de 12 de juny, de creació del Col·legi Professional de Podòlegs de Cantàbria (BOC núm. 128, 29-6-98).

Llei 9/1998, de 12 de juny, de creació del Col·legi Professional de Fisioterapeutes de Cantàbria (BOC núm. 128, 29-6-98).

Llei 10/1998, de 21 de setembre, del Consell Social de la Universitat de Cantàbria (BOC núm. 202, 9-10-98).

Llei 11/1998, de 13 d'octubre, de patrimoni cultural de Cantàbria (BOC núm. 240, 2-12-98).

Llei 12/1998, de 23 de desembre, de pressupostos generals de la Diputació Regional de Cantàbria per al 1999 (BOC núm. 3, 30-12-98).

Llei 13/1998, de 23 de desembre, de mesures fiscals i administratives (BOC núm. 260, 30-12-98).

Llei 14/1998, de 31 de desembre, de crèdit extraordinari per a actuacions de millora i modernització de la competitivitat en el sector lacti (BOC núm. 4, 31-12-98).

Castella-la Manxa

Llei 1/1998, de 22 d'abril, de reforma de la Llei sobre el Consell Assessor de Ràdio i Televisió Espanyola a Castella-la Manxa (DOCM núm. 22, 15-5-98).

Llei 2/1998, de 4 de juny, d'ordenació del territori i de l'activitat urbanística (DOCM núm. 28, 19-6-98).

Llei 3/1998, de 4 de juny, de modificació de la Llei 3/1991, de 14 de març, d'entitats locals de Castella-la Manxa (DOCM núm. 28, 19-6-98).

Llei 4/1998, de 9 de juny, de reforma de la Llei 4/1996, de 26 de desembre, d'ordenació del servei farmacèutic de Castella-la Manxa (DOCM núm. 28, 19-6-98).

Llei 6/1998, de 24 de setembre, de suplement de crèdit per import de 1.600.000.000 de pessetes per finançar les despeses principals derivades de la programació del Programa operatiu regional (FEOGA) (DOCM núm. 49, 16-10-98).

Llei 7/1998, de 15 d'octubre, de comerç minorista de Castella-la Manxa (DOCM núm. 52, 6-11-98).

Llei 8/1998, de 19 de novembre, de modificació parcial de la Llei 5/1986, de 23 de desembre, electoral de Castella-la Manxa (DOCM núm. 57, 1-12-98).

Llei 9/1998, de 16 de desembre, de pressupostos generals de la Junta de Comunitats de Castella-la Manxa per al 1999 (DOCM núm. 64, 31-12-98).

Castella i Lleó

Llei 1/1998, de 4 de juny, de règim local de Castella i Lleó (BOCL núm. 109, 11-6-98).

Llei 2/1998, de 4 de juny, de coordinació universitària de Castella i Lleó (BOCL núm. 109, 11-6-98).

Llei 4/1998, de 24 de juny, reguladora del joc i de les apostes de Castella i Lleó (BOCL núm. 123, 1-7-98).

Llei 5/1998, de 9 de juliol, per la qual es modifica la Llei 8/1994, de 24 de juny, d'avaluació de l'impacte ambiental i de les auditories ambientals de Castella i Lleó (BOCL núm. 136, 20-7-98).

Llei 7/1998, de 9 de juliol, de concessió d'un crèdit extraordinari per finançar les mesures incloses en el Pla d'ocupació de Castella i Lleó (BOCL núm. 136, 20-7-98).

Llei 8/1998, de 9 de juliol, de modificació de l'article 5 del text refós de les disposicions vigents en matèria reguladora del Consell Assessor de Ràdio i Televisió Espanyola a Castella i Lleó (BOCL núm. 136, 20-7-98).

Llei 9/1998, de 2 de novembre, per la qual s'autoritza a l'Agència de Desenvolupament Econòmic de Castella i Lleó la transmissió de les seves accions a Dicryl, Societat Anònima (BOCL núm. 212, 4-11-98).

Llei 10/1998, de 5 de desembre, d'ordenació del territori de la Comunitat de Castella i Lleó (BOCL núm. 236, 10-12-98).

Llei 11/1998, de 5 de desembre, per a la defensa dels consumidors i usuaris de Castella i Lleó (BOCL núm. 236, 10-12-98).

Llei 12/1998, de 5 de desembre, de creació del Consell de Col·legis Professionals de Diplomats en Infermeria de Castella i Lleó (BOCL núm. 236, 10-12-98).

Llei 13/1998, de 23 de desembre, de mesures econòmiques, fiscals i administratives (BOCL núm. 249, 30-12-98).

Llei 14/1998, de 23 de desembre, de pressupostos generals de la Comunitat Autònoma de Castella i Lleó per al 1999 (BOCL núm. 249, 30-12-98).

Extremadura

Llei 3/1998, de 16 d'abril, de concessió d'un crèdit extraordinari per finançar la construcció de 1.200 habitatges (DOE núm. 49, 2-5-98).

Llei 4/1998, de 30 d'abril, del Consell Social de la Universitat d'Extremadura (DOE núm. 57, 21-5-98).

Llei 5/1998, de 18 de juny, de creació del Col·legi Oficial de Podòlegs de la Comunitat Autònoma d'Extremadura (DOE núm. 82, 18-7-98).

Llei 6/1998, de 18 de juny, del joc d'Extremadura (DOE núm. 82, 18-7-98).

Llei 7/1998, de 18 de juny, de mesures urgents en matèria de taxes i preus públics (DOE núm. 81, 16-7-98).

Llei 8/1998, de 26 de juny, de conservació de la natura i espais naturals d'Extremadura (DOE núm. 87, 30-7-98).

Llei 9/1998, de 26 de juny, de l'impost sobre el sòl sense edificar i edificacions ruïnoses (DOE núm. 87, 30-7-98).

Llei 10/1998, de 26 de juny, de modificació de l'article 3.1 de la Llei 3/1991, de 25 d'abril, en la redacció donada per la Llei 7/1996, de 24 d'octubre, de creació del Consell Econòmic i Social d'Extremadura (DOE núm. 87, 30-7-98).

Llei 11/1998, de 16 de desembre, de pressupostos generals de la Comunitat Autònoma d'Extremadura per al 1999 (DOE núm. 2, 30-12-98).

Galícia

Llei 1/1998, de 7 d'abril, de pressupostos generals de la Comunitat Autònoma de Galícia per al 1999 (DOG núm. 68, 9-4-98).

Llei 2/1998, de 8 d'abril, de mesures tributàries, règim pressupostari, funció pública, patrimoni, organització i gestió (DOG núm. 68, 9-4-98).

Llei 3/1998, de 30 de juny, de creació del Col·legi Oficial de Fisioterapeutes de Galícia (DOG núm. 127, 3-7-98).

Llei 4/1998, de 30 de juny, de creació del Col·legi Oficial de Protèsics Dentals de Galícia (DOG núm. 127, 3-7-98).

Llei 5/1998, de 18 de desembre, de cooperatives de Galícia (DOG núm. 251, 30-12-98).

Llei 6/1998, de 29 de desembre, de pressupostos generals de la Comunitat Autònoma de Galícia per al 1999 (DOG núm. 29, 12-1-99).

Llei 7/1998, de 30 de desembre, de mesures tributàries, règim pressupostari, funció pública i gestió (DOG núm. 252, 31-12-98; correcció d'errades núm. 29, 12-2-99).

Illes Balears

Llei 3/1998, de 18 de maig, del voluntariat de les Illes Balears (BOCAIB núm. 70, 28-5-98).

Llei 4/1998, de 19 de maig, de mesures transitòries relatives a l'atorgament d'autoritzacions prèvies de construccions, obres i instal·lacions d'empreses i activitats turístiques (BOCAIB núm. 70, 28-5-98).

Llei 7/1998, de 12 de novembre, d'ordenació farmacèutica de les Illes Balears (BOCAIB núm. 149, 21-11-98).

Llei 8/1998, de 23 de novembre, de taxes per inspeccions i controls sanitaris d'animals i els seus productes (BOCAIB núm. 154, 3-12-98).

Llei 9/1998, de 14 de desembre, de consells escolars de les Illes Balears (BOCAIB núm. 161, 19-12-98).

Llei 10/1998, de 14 de desembre, de col·legis professionals de les Illes Balears (BOCAIB núm. 161, 19-12-98).

Llei 11/1998, de 14 de desembre, sobre el règim específic de taxes de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears (BOCAIB núm. 163, 24-12-98).

Llei 12/1998, de 21 de desembre, del patrimoni històric de les Illes Balears (BOCAIB núm. 165, 29-12-98).

Llei 13/1998, de 23 de desembre, d'atribució de competències als consells insulars de Menorca i d'Eivissa i Formentera

en matèria de transports terrestres (BOCAIB núm. 166, 31-12-98).

Llei 14/1998, de 23 de desembre, de diverses mesures tributàries i administratives (BOCAIB núm. 166, 31-12-98).

Llei 15/1998, de 28 de desembre, de pressupostos generals de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears per al 1999 (BOCAIB núm. 167, 31-12-98).

La Rioja

Llei 5/1998, de 16 d'abril, de drets i deures de les persones usuàries, autoritzacions administratives, infraccions i sancions i inspecció en l'àmbit dels serveis socials de la Comunitat Autònoma de La Rioja (BOR núm. 49, 23-4-98).

Llei 6/1998, de 6 de maig, per la qual es modifica la Llei 7/1995, de 30 de març, de coordinació de policies locals (BOR núm. 57, 12-5-98).

Llei 7/1998, de 6 de maig, del voluntariat (BOR núm. 57, 12-5-98).

Llei 8/1998, de 16 de juny, d'ordenació farmacèutica de la Comunitat Autònoma de La Rioja (BOR núm. 74, 20-6-98).

Llei 9/1998, de 2 de juliol, de caça de La Rioja (BOR núm. 80, 4-7-98).

Llei 10/1998, de 2 de juliol, d'ordenació del territori i urbanisme de La Rioja (BOR núm. 80, 4-7-98).

Llei 11/1998, de 17 de desembre, de pressupostos generals de la Comunitat Autònoma de La Rioja per al 1999 (BOR núm. 156, 29-12-98).

Llei 12/1998, de 17 de desembre, de mesures fiscals i administratives (BOR núm. 156, 29-12-98).

Madrid

Llei 12/1998, de 9 de juliol, electoral de la Comunitat de Madrid (BOCM núm. 164, 13-7-98; BOCM núm. 191, 13-8-98).

Llei 15/1998, de 23 d'octubre, per la qual es modifiquen els articles 39.1 i 44 de la Llei 1/1983, de 13 de desembre, de govern i administració de la Comunitat de Madrid (BOCM núm. 258, 30-10-98).

Llei 16/1998, de 27 d'octubre, de creació de l'Institut de Reallotjament i Integració Social (BOCM núm. 258, 30-10-98; correcció d'errades BOCM núm. 298, 16-11-98).

Llei 17/1998, de 16 de novembre, de concessió d'un suplement de crèdit per import de 1.000.000.000 de pessetes destinat a foment d'ocupació i dos crèdits extraordinaris per imports de 4.000.000.000 de pessetes i 15.000.000.000 de pessetes destinats, respectivament, a la millora del medi natural i a l'educació no universitària (BOCM núm. 279, 24-11-98; correcció d'errades BOCM núm. 303, 22-11-98).

Llei 18/1998, de 20 de novembre, de reconeixement de la universitat privada Camilo José Cela (BOCM núm. 285, 1-12-98; correcció d'errades BOCM núm. 303, 22-12-98).

Llei 19/1998, de 25 de novembre, d'ordenació i atenció farmacèutica de la Comunitat de Madrid (BOCM núm. 287, 3-12-98).

Llei 20/1998, de 27 de novembre, d'ordenació i coordinació dels transports urbans de la Comunitat de Madrid (BOCM núm. 287, 3-12-98).

Llei 21/1998, de 30 de novembre, d'ordenació, protecció i promoció de l'artesanía a la Comunitat de Madrid (BOCM núm. 292, 9-12-98).

Llei 22/1998, de 10 de desembre, de concessió d'un crèdit extraordinari per import de 4.000.000.000 de pessetes destinat al Pla de sanejament del deute de l'Hospital General Universitari Gregorio Marañón (BOCM núm. 297, 15-12-98).

Llei 23/1998, de 21 de desembre, sobre l'accés de les persones cegues o amb deficiència visual usuàries de gos guia a l'entorn (BOCM núm. 2, 4-1-99).

Llei 24/1998, de 21 de desembre, de modificació de l'article 6.1 de la Llei 4/1998, de 8 d'abril, de coordinació universitària de la Comunitat de Madrid (BOCM núm. 308, 29-12-98).

Múrcia

Llei 1/1998, de 28 d'abril, de creació del Col·legi Professional d'Enginyers en Informàtica de la Regió de Múrcia (BORM núm. 106, 11-5-98).

Llei 2/1998, de 28 d'abril, de creació del Col·legi Professional d'Enginyers Tècnics en Informàtica de la Regió de Múrcia (BORM núm. 106, 11-5-98).

Llei 3/1998, d'1 de juliol, de caixes d'estalvis de la Regió de Múrcia (BORM núm. 168, 23-7-98).

Llei 4/1998, de 22 de juliol, de coordinació de policies locals de la Regió de Múrcia (BORM núm. 169, 24-7-98).

Llei 5/1998, de 3 d'agost, de creació de la Universitat Politècnica de Cartagena (BORM núm. 182, 8-8-98).

Llei 6/1998, de 30 de novembre, de consells escolars de la Regió de Múrcia (BORM núm. 288, 15-12-98).

Llei 7/1998, de 4 de desembre, de modificació de la Llei 3/1990, d'hisenda de la

Regió de Múrcia i d'adequació de determinades disposicions tributàries a la normativa estatal (BORM núm. 282, 5-12-98).

Llei 8/1998, de 4 de desembre, de crèdit extraordinari per a necessitats de despesa de la Conselleria d'Economia i Hisenda i de la Conselleria d'Indústria, Treball i Turisme, per import de 71.263.000 pessetes (BORM núm. 288, 15-12-98).

Llei 9/1998, de 4 de desembre, de suplement de crèdit per finançar necessitats de despesa extraordinària de la Conselleria de la Presidència, la Conselleria d'Economia i Hisenda i la Conselleria de Cultura i Educació, per import de 926.333.558 pessetes (BORM núm. 288, 15-12-98).

Llei 10/1998, de 21 de desembre, sobre règim del comerç minorista a la Regió de Múrcia (BORM núm. 9, 13-1-99).

Llei 11/1998, de 28 de desembre, de mesures financeres, administratives i de funció pública regional (BORM núm. 301, suplement núm. 6, 31-12-98).

Llei 12/1998, de 31 de desembre, de pressupostos generals de la Comunitat Autònoma de la Regió de Múrcia per al 1999 (BORM núm. 301, suplement núm. 6, 31-12-98).

Navarra

Llei foral 2/1998, de 27 de març, del voluntariat (BON núm. 43, 10-4-98).

Llei foral 3/1998, de 6 d'abril, de col·legis professionals de Navarra (BON núm. 47, 20-4-98).

Llei foral 4/1998, de 6 d'abril, de la cambrà agrària de Navarra (BON núm. 47, 20-4-98).

Llei foral 5/1998, de 27 d'abril, de modificació de la Llei foral 2/1993, de 5 de març, de protecció i gestió de la fauna silvestre i els seus hàbitats (BON núm. 55, 8-5-98).

Llei foral 6/1998, de 27 d'abril, per la qual es concedeix un crèdit extraordinari de 125.000.000 de pessetes per finançar l'augment de la programació territorial del centre de Televisió Espanyola a Navarra (BON núm. 55, 8-5-98).

Llei foral 7/1998, d'1 de juny, reguladora del transport públic urbà per carretera (BON núm. 67, 5-6-98).

Llei foral 8/1998, d'1 de juny, del transport regular de viatgers a la comarca de Pamplona (BON núm. 67, 5-6-98).

Llei 10/1998, de 10 de juny, de contractes de les administracions públiques de Navarra (BON núm. 73, 19-6-98).

Llei 13/1998, de 6 d'octubre, de modificació de la Llei foral 16/1986, reguladora de les eleccions al Parlament de Navarra (BON núm. 122, 12-10-98).

País Basc

Llei 9/1998, de 3 d'abril, per a la integració del Conservatori de Música de Grau Mitjà de Donostia (Donostia-Sant Sebastià) i del Conservatori de Grau Mitjà Jesús Guridi (Vitòria-Gasteiz) en la xarxa pública de centres dependent de l'Administració general de la Comunitat Autònoma del País Basc (BOPV núm. 80, 4-5-98).

Llei 10/1998, de 8 d'abril, de desenvolupament rural (BOPV núm. 80, 4-5-98).

Llei 11/1998, de 20 d'abril, de modificació de la Llei per la qual es determina

la participació de la Comunitat Autònoma del País Basc en les plusvàlues generades per l'acció urbanística (BOPV núm. 80, 4-5-98).

Llei 12/1998, de 22 de maig, contra l'exclusió social (BOPV núm. 105, 8-6-98).

Llei 13/1998, d'11 de juny, de l'esport al País Basc (BOPV núm. 118, 25-6-98).

País Valencià

Llei 1/1998, de 5 de maig, d'accessibilitat i supressió de barreres arquitectòniques, urbanístiques i de la comunicació (DOGV núm. 3237, 7-5-98).

Llei 2/1998, de 12 de maig, valenciana de la música (DOGV núm. 3242, 14-5-98).

Llei 3/1998, de 21 de maig, de turisme de la Comunitat Valenciana (DOGV núm. 3248, 22-5-98).

Llei 4/1998, d'11 de juny, del patrimoni cultural valencià (DOGV núm. 3267, 18-6-98).

Llei 5/1998, de 18 de juny, de creació de l'Institut Valencià de Cinematografia Ricardo Muñoz Suay (DOGV núm. 3270, 23-6-98).

Llei 6/1998, de 22 de juny, d'ordenació farmacèutica de la Comunitat Valenciana (DOGV núm. 3273, 26-6-98; BOE núm. 173, 21-7-1998).

Llei 8/1998, de 9 de desembre, de fundacions de la Comunitat Valenciana (DOGV núm. 3391, 11-12-98).

Llei 9/1998, de 15 de desembre, de pesca marítima de la Comunitat Valenciana (DOGV núm. 3395, 17-12-98).

Llei 10/1998, de 28 de desembre, de mesures fiscals, de gestió administrativa i financera i d'organització de la Generalitat Valenciana (DOGV núm. 3404, 31-12-98).

Llei 11/1998, de 29 de desembre, de pressupostos de la Generalitat Valenciana per al 1999 (DOGV núm. 3404, 31-12-98).